σύνθημα τῆς συμπλοκῆς ἐδόθηκε πλέον. Οἱ δώδεκα γιατροὶ ἀρπάχτηκαν στὰ γερά. Εἶχαν καταληφθεῖ ἀπὸ πραγματικὴ λύσσα. Γροθιές, κλωτσιές, δαγκάματα...

Τὰ τραύματα ἄρχισαν νὰ αἱμοστάζουν, τὰ ποδοκροτήματα νὰ προκαλοῦν καθίζησι στὶς σανίδες τοῦ πατώματος, οἱ μπάτσοι νὰ σκάζουν σὰν τράκες, οἱ γδοῦποι τῶν σωμάτων στοὺς τοίχους νὰ ἐπαναλαμβάνωνται σὰν τοὺς βρόντους τῆς γκρανκάσσας κι' ἡ κραυγὲς καὶ τὰ οὐρλιάσματα νὰ δημιουργοῦν μιὰν ἀτμόσφαιρα πολεμική, πλημμυρισμένη ἀπὸ τὶς ἰαχὲς τῆς πὸ ἀποφασιστικῆς μάχης. Τοῦφες μαλλιῶν πετοῦσαν στὸν ἀέρα, ρεδιγκότες σχιζόντουσαν μ' ἕνα χαρακτηριστικὸ σφύριγμα, καπέλλα καὶ κολλάρα ποδοπατιόντουσαν στὸ πάτωμα...

Μάχη ἀληθινή, ἀγρία, λυσσώδης...

Πόλεμος μὲ τὰ ὅλα του...

— Γουροῦνι!...

— Ἀλογογιατρέ!...

— Σκιτζῆ!... Τζαναμπέτη!... Χασάτη!...

Στὸ μετοξὺ αὐτό, μέσα στῆς μάχης τὸν χαλασμό, ὁ Τὸμ Σόκλες ξεψυχοῦσε...

Μ' ἄλλα λόγια, ὅ,τι προεῖπε τὸ Πνεῦμα μὲ τὰ χείλη τῆς κ. Δελφίνης, ἐπραγματοποιήθηκε ἀπολύτως, ἀφοῦ ἀπάνω στὴν ἀκμὴ τῆς μάχης ἡ ψυχὴ τοῦ δυστυχισμένου ἑκατομμυριούχου ἐγκατέλειψε τὸν πρόσκαιρο καὶ «ἄθλιον» ἐτοῦτον κόσμο, γιὰ νὰ φτερουγίση στὶς ἀγκάλες τοῦ Ἀβραάμ, ὅπου δὲν ὑπάρχουν βέβαια δέρματα κροκοδείλων, ἀλλὰ οὔτε καὶ ἰατροκαὶ ἐπισημότητες.

Ὁ Ζὰμ Κούκνεϋ, καταχαρούμενος γιὰ τὸ... θλιβερὸ γεγονός, σφόγγισε τ' ἀνύπαρκτα δάκρυά του κ' ἔτρεξε νὰ φλήση τὴν κ. Δελφίνη γιὰ τὴ θαυμαστή της προφητεία.

Ἔπειτα δὲ ἀπὸ λίγον καιρό, ἐτσέπωσε τὴ μισὴ περιουσία τοῦ μακαρίτη θείου του καὶ τὸ ἔρριξε στὰ γλέντια.

Ὅσο γιὰ τὴν κ. Δελφίνη, αὐτὴ ἀποφάσισε ν' ἀποσυρθῆ σὲ μιὰ ἐξοχὴ καὶ νὰ ζήση ἐκεῖ ἥρεμα κ' εὐτυχισμένα, μὲ τὴν κληρονομιὰ ποὺ πῆρε στὰ καλὰ καθούμενα. Μὰ δὲν στάθηκε τυχερή. Γιατὶ τὴν ἡμέρα ποὺ ἄφινε τὸ μέγαρο τῆς ὁδοῦ Λεπὶκ καὶ ἐνῶ περνοῦσε κάτω ἀπὸ ἕνα παλαιὸ εἴκημα, μιὰ καπνοδόχος κατέρρευσε ἀπάνω στὸ κεφάλι της καὶ τὴ σκότωσε. Ἡ πάνσοφη μάντισσα δὲν εἶχε προβλέψει ποτὲ γιὰ τὸν ἑαυτό της αὐτὸ τὸ ἀπροσδόκητο καὶ ἄδοξο τέλος...

ΕΚΛΕΚΤΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΠΩΣ ΤΗΝ ΕΠΑΘΕ Ο ΡΟΤΣΧΙΛΝΤ

Ἰδοὺ ἕνα ἀπ' τὰ ὡραιότερα ἀνέκδοτα ποὺ ἀποδίδονται στὸν πλούσιο τραπεζίτη βαρῶνο Ρότσχιλντ:

Κάποιος φτωχὸς κωμικὸς ἠθοποιός, ἐκληρονόμησε κάποτε μεταξὺ τῶν ἄλλων κ' ἕνα κολλιτεχνικώτατο σερβίτσιο τσαγιοῦ, καμωμένο ἀπὸ ἀρχαῖο φαρφουρί.

Ἕνας ἀρχαιολόγος ἐξετίμησε τὴν ἀξία τοῦ σερβίτσιου αὐτοῦ μέχρι 50 χιλιάδων φράγκων, συνέστησε δὲ στὸν κάτοχό του νὰ ἀποτανθῆ, ἂν ἤθελε νὰ τὸ πουλήση, στὸν Ρότσχιλντ, μανιώδη συλλέκτη ἀρχαιολογικῶν ἀντικειμένων καὶ καλοπληρωτὴ ἀπ' τοὺς λίγους.

Ὁ ἠθοποιὸς τὴν ἄλλη μέρα κιόλας παρουσιάστηκε στὸ μέγαρο τοῦ βαρώνου, μεταμφιεσμένος... σὲ γέροντα.

— Δὲν μπορῶ νὰ δώσω περισσότερα ἀπὸ 15 χιλιάδες φράγκα, εἶπε ὁ Ρότσχιλντ, ἀφοῦ ἐξήτασε τὸ σερβίτσιο.

— Ἀλλά, κύριε, ἐπέμεινε ὁ ἠθοποιός, ἡ πραγματικὴ ἀξία του ὑπερβαίνει τὶς 50 χιλιάδες. Ὡστόσο ἐγὼ δὲν θέλω ἄμεση πληρωμή.

— Δηλαδή, τί ζητᾶς; Δὲν σὲ καταλαβαίνω.

— Ἂν θέλετε, νὰ κάνουμε τὴν ἑξῆς συμφωνία: Κάθε χρόνο νὰ μοῦ δίνετε 4 χιλιάδες φράγκα, ὥς ποὺ νὰ πεθάνω...

Ὁ πονηρὸς Ἰουδαῖος πολυεκατομμυριοῦχος σκέφτηκε λίγο, ἀναλογίστηκε ὅτι τὸ ἀσθενικὸ ἐκεῖνο «γεροντίδιο» δὲν θὰ ζοῦσε περισσότερο ἀπὸ δυὸ-τρία χρόνια καὶ συμφώνησε μὲ τὴν πρότασί του.

Ἔτσι ὁ ἑξυπνος ἠθοποιός, κάθε πρωτοχρονιὰ πήγαινε μεταμφιεσμένος πάντα καὶ μὲ τὸ συμφωνητικὸ στὸ χέρι, καὶ τραβοῦσε ἀπ' τὸ ταμεῖο τοῦ Ρότσχιλντ τὰ τέσσερα χιλιάρικά του.

Πέρασαν ὅμως χρόνια καὶ χρόνια κι' ἀκόμα ὁ «γρουσούζης» γέρος δὲν ἐννοοῦσε ν' ἀπαλλάξη οὔτε τὴ γῆ ἀπὸ τὸ βάρος του, οὔτε τὴν τσέπη τοῦ τραπεζίτου ἀπὸ τὶς πρωτοχρονιάτικες ἀφαιμάξεις.

Εἶχε πειὰ τσεπώσει περὶ τὰ 80 χιλιάρικα γιὰ τὸ περίφημο ἐκεῖνο σερβίτσιο, ὅταν τὸν κάλεσε κάποτε ἀπελπισμένος ὁ Ρότσχιλντ καὶ τὸν ρώτησε... περὶ τῆς ὑγείας του καὶ τῆς ἡλικίας του. Ὁ ἔξυπνος ἠθοποιὸς ἐβγαλε τότε τὴν προύκα του καὶ τοῦ ἀπεκάλυψε τὸ τέχνασμά του.

Τότε πειὰ ὁ πονηρὸς Ἰουδαῖος πολυεκατομμυριοῦχος κατάλαβε ὅτι εἶχε «πάει γιὰ μαλλὶ καὶ βγῆκε κουρεμένος». Δὲν μποροῦσε ὅμως νὰ κάνη τίποτα, γιατὶ εἶχε δώσει στὸν ἠθοποιὸ συμφωνητικὸ μὲ τὴν ὑπογραφή του.

ΑΠ' ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ

ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ ΚΑΙ ΙΔΙΟΤΡΟΠΙΕΣ ΤΩΝ Μ. ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Ὁ Φρανσουὰ Κοππέ, ὁ τρυφερὸς ποιητὴς τῶν ταπεινῶν καὶ περιφρονημένων, ἦταν πολὺ ἄτακτος στὴν ἐργασία του. Ὅπου κι' ἂν βρισκόταν, ὅταν τοῦ ἐρχόταν ἡ ἔμπνευσις, ἔγραφε πάνω σὲ ὁτιδήποτε στρατσόχαρτο στίχους μὲ γράμματα μπερδεμμένα καὶ βιαστικὰ σὰν ὀρνιθοσκαλίσματα, ποὺ μονάχα αὐτὸς μποροῦσε νὰ τὰ διαβάση. Συγχρόνως ἀπήγγελλε τοὺς στίχους του αὐτοὺς μὲ μελοδραματικὴ φωνὴ γιὰ νὰ κρίνη ἂν καὶ κατὰ πόσον εἶχαν τὴ μουσικότητα ποὺ ἔπρεπε, ἀδιαφορῶντας γιὰ τὸν κόσμο ποὺ τὸν ἄκουγε...

Ὅταν ὅμως γύριζε σπίτι του, ἔπαρνε μεγάλα φύλλα χαρτιοῦ κι' ἀντέγραφε μὲ προσοχὴ τοὺς στίχους του ἀπ' τὰ στρατσόχαρτα, ἀφίνοντας ἕνα μεγάλο περιθώριο γιὰ νὰ κάνη τὶς διορθώσεις.

Ὁ Κοππὲ ἦταν μανιώδης καπνιστής. Ἐκάπνιζε συνεχῶς, ἢ μᾶλλον ἄναβε τσιγάρα, τὰ ὁποῖα γρήγορα πετοῦσε, ἀφοῦ τραβοῦσε δυὸ-τρεῖς ρουφηξιὲς μονάχα.

* * *

Κι' ὁ Ἀνατὸλ Φρὰνς ἦταν ἐπίσης μανιώδης καπνιστής. Ἐργαζόταν καπνίζοντας διαρκῶς, μέσα σ' ἕνα στενόμακρο δωμάτιο, τοῦ ὁποίου οἱ τοῖχοι ἦσαν φορτωμένοι ἀπὸ βιβλία ὡμορφοδεμένα κι ἀπὸ διάφορα ἀντικείμενα τέχνης. Τὰ παράθυρα τοῦ σπουδαστηρίου αὐτοῦ εἶχαν τζάμα ἀπὸ χρωματιστὸ γυαλί, ἀφίνοντας ἔτσι νὰ μπαίνη μέσα ἕνα θαμπό, μελιχρὸ φῶς.

Ὁ Ἀνατὸλ Φρὰνς.
(Ἰδὲ πλαγινὴν στήλην).

Ὁ Ἀνατὸλ Φρὰνς ἦταν κι' αὐτὸς ἕνας χαρακτήρας ἀνήσυχος. Ὅταν ἐργαζόταν στὸ γραφεῖο του, πολὺ συχνὰ πετάγόταν ἀπάνω κι' ἔκοβε νευρικὲς βόλτες, ἄλλοτε χαρούμενος γιὰ κάποιο σπουδαῖο φιλολογικὸ εὕρημα κι' ἄλλοτε βλαστημῶντας γιὰ τὴ δυστοκία τῆς ἐμπνεύσεώς του. Πολλὲς φορὲς πάλι, ἐκεῖ ποὺ περπατοῦσε στὸ δρόμο, σταματοῦσε ξαφνικὰ γιὰ νὰ σημειώση στὸ σημειωματάριό του μιὰ ὡραία φράσι, τὴν ὁποία ἔβρισκε ἐξαιρετικῶς βαθυστόχαστη. Ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῆς τῆς φράσεως, μποροῦσε κατόπιν νὰ συνθέση ὁλόκληρο διήγημα.

* * *

Ὁ Πὼλ Ἐρβιέ, ὁ γνωστότατος Γάλλος μυθιστοριογράφος, ἦταν ἕνας ἀξιοθαύμαστος τύπος εὐσυνειδήτου καὶ ἐργατικοῦ λογίου.

Σηκωνόταν πάντοτε στὶς ὀχτὼ τὸ πρωΐ, διάβαζε διάφορες ἐφημερίδες καὶ περιοδικά, δεχόταν πολλὲς ἐπισκέψεις καὶ διευθετοῦσε ὅλες τὶς «ἐξωφιλολογικές» του ὑποθέσεις.

Στὴ μιὰ ὅμως μετὰ τὸ μεσημέρι στρωνόταν στὴν καθημερινὴ φιλολογική του ἐργασία, ἡ ὁποία ἀξακολουθοῦσε κανονικὴ ὡς τὶς ἕξ τὸ ἀπόγευμα. Τὴν ὥρα αὐτὴ ἀκριβῶς ἄφινε τὸ γραφεῖο του, κατέβαινε στὸν κῆπο του, ἔκοβε μερικὲς βόλτες καὶ διάβαζε τὶς ἑσπερινὲς ἐφημερίδες, ἢ κανένα λογοτεχνικὸ βιβλίο.

Τὶς πέντε μέρες τῆς ἑβδομάδος του, ὁ Πὼλ Ἐρβιὲ τὶς περνοῦσε μ' αὐτὸν τὸν τρόπο. Ἡ ἕκτη ἦταν ἀφιερωμένη στὴ Γαλλικὴ Ἀκαδημία, τῆς ὁποίας ἦταν μέλος, καὶ ἡ ἑβδόμη, ἡ Κυριακή, ἦταν ἡμέρα ἀναπαύσεως καὶ ἀναψυχῆς. Τὴν ἀναψυχὴ αὐτὴ ὁ Ἐρβιὲ δὲν τὴν ἔβρισκε, ὅπως θὰ φανταζόταν κανείς, οὔτε σ' ἐκδρομές, οὔτε σὲ μακρυνοὺς περιπάτους, ἀλλ' ἁπλούστατα μέσα στὸ σπίτι του, ἢ τὸ πολὺ σὲ κανένα φιλικὸ ἢ συγγενικὸ σπίτι. Καὶ εἶνε ἀληθινὰ περίεργο, ἀλλὰ καὶ χαρακτηριστικὸ τὸ γεγονός, ὅτι δὲν βγῆκε, παρὰ μονάχα πέντ'-ἕξη φορὲς περίπατο, μέσα στὸ ὡραῖο δάσος τῆς Βουλώνης, μολονότι δέκα χρόνια συνεχῶς καθόταν σ' ἕνα σπίτι πλάϊ σ' αὐτό.

Ὅταν ἔγραφε μυθιστορήματα, ὁ Ἐρβιὲ ἐργαζόταν μεθοδικά, θέτοντας στὸν ἑαυτό του τὸν ἀπαράβατο ὅρο νὰ γράφη ἕξη σελίδες τὴν ἡμέρα. Πρὶν ἀρχίσει τὸ γράψιμο, ἐπὶ ἀρκετὴ ὥρα, ἔκοβε βόλτες, καπνίζοντας μέσα στὸ πολυτελέστατο καὶ φωτεινὸ γραφεῖο του.

* * *

Ὁ Φλωμπέρ, τέλος, ὁ μεγάλος αὐτὸς στυλίστας, ἔφτανε μέχρι σχολαστικότητος στὴν ἀναζήτησι τῆς φραστικῆς τελειότητος.

Ὅταν ἐπρόκειτο νὰ γράψη κανένα μυθιστόρημά του, κλεινόταν ὁλόκληρους μῆνες στὸ σπίτι του. Ἡ ἐργασία του, πολλὲς φορές, ξεπερνοῦσε κάθε ὅριο ἀντοχῆς. Κι' ὅμως, μ' ὅλη τὴν πολύωρη καὶ κουραστικὴ καθημερινή του δουλειά, ἄφησε πεθαίνοντας ἐλάχιστα μυθιστορήματα καὶ μερικὰ διηγήματα, ὅλα ὅμως ἀριστουργήματα.

Πολλὲς φορὲς στεκόταν ἀκίνητος σὰν ἀπολιθωμένος, ἀναζητῶντας μιὰ λέξι ποὺ νὰ ταιριάζη πιὸ πολὺ στὴ φράσι του. Ὅταν τὴν ἔβρισκε, τὴν ἔγραφε ἀμέσως, χωρὶς νὰ εἶνε βέβαιος ἂν σὲ λίγο δὲν θὰ τὴν ἔσβυνε κι' αὐτὴ γιὰ νὰ τὴν ἀντικαταστήση μὲ μιὰ ἄλλη πιὸ εὔηχη καὶ πιὸ κατάλληλη.

Πολλὲς φορὲς καὶ τὴ νύχτα ἀκόμα σηκωνόταν ἀπὸ τὸ κρεββάτι του γιὰ ν' ἀντικαταστήση μιὰ λέξι στὰ χειρόγραφά του!...